Vero-osasto

Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan verojaostolle

Hallituksen esitys eduskunnalle valmisteverotusmenettelyn ja autoverotusmenettelyn uudistamista koskevaksi lainsäädännöksi, HE 54/2020 vp

Valtiovarainvaliokunnan verojaosto on pyytänyt valtiovarainministeriöltä lausuntoa perustuslakivaliokunnan lausunnon PeVL 21/2020 vp ja saamiensa asiantuntijalausuntojen johdosta. Valtiovarainministeriö esittää lausuntonaan seuraavaa.

1. Perustuslakivaliokunnan lausunto

Perustuslakivaliokunta kiinnittää lausunnossaan huomiota hallinnollisia sanktioita koskevaan sääntelyyn, tiedonsaantioikeuksiin sekä vapautukseen autoverosta. Huomautuksista kolme on lausunnon mukaan sellaisia, joiden asianmukainen huomioon ottaminen on edellytys sille, että ehdotus autoverolaiksi voidaan käsitellä tavallisen lain säätämisjärjestyksessä.

1.1 Hallinnolliset sanktiot: sääntelyn täsmällisyys

Perustuslakivaliokunta toteaa lausunnossaan, että valmisteverotuksen seuraamussääntely on osin muotoiltu blankoseuraamussääntelyksi. Perustuslakivaliokunnan mukaan blankosääntelyn tavoitteena tulee olla, että valtuutusketjut ovat täsmällisiä, rangaistavuuden edellytykset ilmaisevat aineelliset säännökset on kirjoitettu rikossäännöksiltä vaaditulla tarkkuudella ja nämä säännökset käsittävästä normistosta käy ilmi myös niiden rikkomisen rangaistavuus. Lisäksi kriminalisoinnin sisältävässä säännöksessä tulee olla asiallinen luonnehdinta kriminalisoitavaksi tarkoitetusta teosta. Valiokunnan mielestä ehdotettavissa aineellisissa säännöksissä on pääosin asianmukaisesti ilmaistu, että säännöksen rikkominen voi johtaa hallinnollisen seuraamusmaksun määräämiseen. Valiokunta katsoo kuitenkin, että valmisteverotuslain 27 ja 31 §:stä tällaiset viittaussäännökset puuttuvat, joten mainittuja lainkohtia on välttämätöntä täydentää viittauksin 18. lakiehdotuksen 39 §:ään.

Valtiovarainministeriö ehdottaa perustuslakivaliokunnan lausunnon mukaisesti, että **1. lakiehdotukseen sisällytettäisiin 27 §, johon lisättäisiin uusi 4 momentti** seuraavasti (lisäys kursivoitu):

27 §
Luvan sisältö

— —

Tässä pykälässä säädettyjen velvollisuuksien laiminlyönnin seuraamuksesta säädetään oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain 39 §:ssä.

Lakiehdotuksen johtolauseeseen tulisi lisätä maininta lakiehdotukseen lisättävästä 27 §:n uudesta 4 momentista.

Valtiovarainministeriö ehdottaa vastaavasti, että **1. lakiehdotuksen 31 §:ään lisättäisiin uusi 4 momentti** seuraavasti:

> *Tässä pykälässä säädettyjen velvollisuuksien laiminlyönnin seuraamuksesta säädetään oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain 39 §:ssä.*

Perustuslakivaliokunta kiinnittää seuraamussääntelyn kannalta huomiota myös 18. lakiehdotuksen 39 §:n 1 momentin 11 kohtaan, jonka sanamuodon perusteella jää lausunnon mukaan epäselväksi, mikä laiminlyöntimaksulla sanktioidun käyttäytymisen tosiasiallinen ala on. Valiokunta katsoo, että jos sanktioidun käyttäytymisen sisältö on riippuvainen Verohallinnon antamista määräyksistä, asiasta tulee sääntelyn täsmällisyyden vuoksi säätää 39 §:n 1 momentin 11 kohdassa. Valiokunta esittää vastaavan huomion 39 §:n 2 momentin 2 kohdan osalta.

Valtiovarainministeriön käsityksen mukaan viittaus lainkohtaan on vakiintuneesti kattanut myös kyseisen lainkohdan nojalla säädetyt alemman tasoiset säädökset, kuten valtioneuvoston asetukset ja virastojen antamat määräykset. Selkeyden vuoksi edellä mainittuja lainkohtia voitaisiin kuitenkin tarkentaa perustuslakivaliokunnan lausunnon mukaisesti. Ehdotetaan, että **18.lakiehdotuksen 39 §:n 1 momentin 11 kohta muutettaisiin kuulumaan seuraavasti** (lisäys kursivoitu):

> 11) tupakkaverosta annetun lain 13 §:n 1 momentissa säädetyn *tai mainitun momentin nojalla annetussa määräyksessä tarkoitetun* tupakkatuotteiden määriä, hintaluokkaa ja tilastotietoja koskevan tiedonantovelvollisuuden.

Vastaavasti ehdotetaan, että **18.lakiehdotuksen 39 §:n 2 momentin 2 kohtaa muutettaisiin seuraavasti** (lisäys kursivoitu):

> 2) tupakkaverosta annetun lain 11 §:ssä *tai sen nojalla annetussa asetuksessa* säädetyn hintalipukkeita tai painettua vähittäismyyntihintaa koskevan velvollisuuden.

Perustuslakivaliokunta toteaa lausunnossaan, että oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annettua lakia koskevan lakiehdotuksen 39 §:n 1 momentin 6 kohdan sanamuoto viittaa nimenomaisesti valmisteverotuslain 22 ja 27 §:ssä säädetyn valmisteverolupaan liittyvän velvollisuuden täyttämättä jättämiseen. Valiokunta katsoo, että jos esityksen perusteluissa tarkoitettu lupapäätöksessä vahvistettujen lupaehtojen vastainen toiminta on tarkoitettu seuraamusmaksulla sanktioiduksi, kohtaa on sääntelyn täsmällisyyden vuoksi muutettava kattamaan myös luvan ehtojen laiminlyönti.

Valmisteveroluvassa asetettavat ehdot ovat valtiovarainministeriön näkemyksen mukaan osa valmisteverolupaa. Näin ollen 18. lakiehdotuksen 39 §:n 1 momentin 6 kohdassa tarkoitettu ilmaus ”valmisteverolupaan liittyvä velvollisuus” kattaa valtiovarainministeriön näkemyksen mukaan kaikki lupaan liittyvät velvollisuudet, myös velvollisuuden noudattaa lupaehtoja. Valtiovarainministeriö ei kuitenkaan näe estettä tarkentaa säännöstä perustuslakivaliokunnan lausunnon mukaisesti, joten **18. lakiehdotuksen 39 §:n 1 momentin 6 kohtaa ehdotetaan täydennettäväksi** seuraavasti (lisäys kursivoitu):

6) valmisteverotuslain 22 tai 27 §:ssä säädetyn valmisteverolupaan liittyvän velvollisuuden *tai 27 §:ssä tarkoitetun lupapäätöksessä vahvistetun lupaehdon*;

Veroviranomainen määrää verovelvolliselle autoverolain 94 §:n mukaan veronkorotuksen sijasta myöhästymismaksun, jos verovelvollinen antaa veroilmoituksen tai oma-aloitteisesti korjaa muun 92 §:ssä tarkoitetun laiminlyönnin ennen verotuspäätöksen tekemistä. Hallinnollisen sanktion maksuvelvollisuuden perusteista on säädettävä lailla. Tämän vaatimuksen kannalta ei perustuslakivaliokunnan mielestä ole hyväksyttävää, että myöhästymismaksun kannalta merkittävän ja jossakin määrin yleiskielestä poikkeavan oma-aloitteisen korjaamisen käsitteen sisältö käy ilmi vain säännöksen perusteluista.

Perustuslakivaliokunta on esittänyt vastaavan kannan myös hallituksen esitystä HE 97/2017 vp koskevassa lausunnossaan PeVL 39/2017 vp. Valtiovarainvaliokunta on tuolloin mietinnössään VaVM 26/2017 vp kuitenkin arvioinut käsitteen ymmärrettävyyttä ja säännöksen täsmentämisen tarvetta toisin kuin perustuslakivaliokunta. Valtiovarainvaliokunta katsoi, että käsite sisältyy jo nykyisin verolainsäädäntöön ja että sillä tarkoitetaan ilman viranomaisen myötävaikutusta tapahtuvaa toimintaa. Mietinnön mukaan käsitettä käytetään sen yleiskielisessä merkityksessä, eikä käsitteen merkityssisällön avaaminen säännöstasolla selventäisi tilannetta, pikemminkin päinvastoin. Valtiovarainvaliokunta ei siten pitänyt muutosta verovelvollisten oikeusturvan kannalta tarpeellisena.

Verolainsäädännön selkeyden ja yhtenäisyyden säilyttämiseksi valtiovarainministeriö katsoo vastaavasti kuin valtiovarainvaliokunta edellä mainitussa mietinnössään, että oma-aloitteisen korjaamisen käsite tulisi sisällyttää autoverolakiin ehdotetussa muodossaan.

1.2 Hallinnolliset sanktiot: oikeasuhtaisuus

Perustuslakivaliokunta kiinnittää huomiota siihen, että ehdotetun autoverolain myöhästymismaksun ja laiminlyöntimaksun sekä oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain myöhästymismaksun, veronkorotuksen ja laiminlyöntimaksun määräämättä jättämistä koskevat säännökset on muotoiltu suppeammiksi kuin perustuslakivaliokunnan myötävaikutuksella säädetty verotusmenettelystä annetun lain vastaava säännös. Verotusmenettelystä annetun lain mukaan veronkorotus jätetään määräämättä, jos laiminlyönti on vähäinen tai laiminlyönnille on pätevä syy tai jos veronkorotuksen määrääminen olisi mainitun lain 32 a §:n 4 momentissa tarkoitetussa tilanteessa olosuhteet huomioon ottaen kohtuutonta. Perustuslakivaliokunta katsoo, että myös nyt ehdotettuja säännöksiä tulee täydentää maininnoin seuraamuksen määräämättä jättämisestä kohtuuttomuuden perusteella.

Verotusmenettelystä annetun lain 32 a §:n 4 momentissa on kysymys tilanteista, joissa asia on luottamuksensuojasäännöksessä tarkoitetulla tavalla tulkinnanvarainen tai epäselvä tai perustason mukainen veronkorotus on muusta erityisestä syystä kohtuuton. Näissä tilanteissa on lähtökohtana, että ilmoittamisvelvollisuuden laiminlyönnistä määrätään perustasoa alempi veronkorotus. Veronkorotus jätetään kuitenkin poikkeuksellisesti kokonaan määräämättä, jos perustasoa alemmankin veronkorotuksen määrääminen on tapauskohtaiset olosuhteet huomioon ottaen kohtuutonta.

Oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain 37 §:n mukaan veronkorotuksen määräämättä jättämisen edellytyksiä ovat laiminlyönnin vähäisyys ja se, että laiminlyönnille on pätevä syy. Vähäisyyttä arvioidaan euromääräisesti, ja pätevänä syynä pidetään muun muassa sairastumista tai ylivoimaista estettä. Lain 38 §:n 4 momentin mukaan veronkorotus määrätään perustasoa alempana, jos kyse on lain 6 §:ssä tarkoitetulla tavalla tulkinnanvaraisesta tai

epäselvästä asiasta tai perustason veronkorotus olisi muusta erityisestä syystä kohtuuton. Valtiovarainministeriö ehdottaa, että säännöstä täydennettäisiin säätämällä määräämättä jättämisestä kohtuuttomuusperusteella vastaavasti kuin verotusmenettelystä annetussa laissa. Jos perustasoa alemmankin veronkorotuksen määrääminen olisi tapauskohtaiset olosuhteet huomioon ottaen poikkeuksellisesti kohtuutonta, veronkorotus jätettäisiin määräämättä. Vastaavasti kuin verotusmenettelystä annetussa laissa säädetään verokorotuksen osalta, myös oma-aloitteisten verojen kohdalla veronkorotuksen määrääminen olisi pääsääntö tilanteissa, joissa asia on tulkinnanvarainen tai epäselvä, kuten valtiovarainvaliokunta korosti mietinnössään VaVM 26/2017 vp. Määräämättä jättäminen tulisi kysymykseen vain poikkeuksellisesti.

Valtiovarainministeriö ehdottaa edellä mainituin perustein, että **18. lakiehdotuksen 37 §:n 2 momenttia täydennettäisiin** seuraavasti (lisäys kursivoitu):

> Veronkorotus jätetään määräämättä, jos laiminlyönti on vähäinen tai laiminlyönnille on pätevä syy *tai jos veronkorotuksen määrääminen olisi 38 §:n 4 momentissa tarkoitetussa tilanteessa olosuhteet huomioon ottaen kohtuutonta.*

Esityksen 18. lakiehdotuksen 39 §:n 3 momentin ja 12. lakiehdotuksen 95 §:n 3 momentin mukaan laiminlyöntimaksu jätetään määräämättä, jos laiminlyönti on vähäinen tai laiminlyönnille on pätevä syy. Valtiovarainministeriö ehdottaa perustuslakivaliokunnan lausunnon perusteella, että säännöksiä täydennettäisiin lisäämällä määräämättä jättämisen perusteisiin muu erityinen syy. Vastaava peruste on käytössä myös muussa verotuksen seuraamusmaksujen määräämättä tai perimättä jättämistä koskevassa sääntelyssä, kuten verotusmenettelystä annetun lain ja varainsiirtoverolain myöhästymismaksusääntelyssä sekä veronkantolaissa säädetyssä myöhästymismaksun perimättä jättämisessä. Säännöksiin lisättävän maininnan erityisestä syystä voidaan näin ollen katsoa vakiintuneesti kattavan tilanteet, joissa laiminlyöntimaksun määrääminen olisi laiminlyönnin olosuhteisiin nähden erityisestä syystä kohtuutonta.

Valtiovarainministeriö ehdottaa näin ollen, että **18. lakiehdotuksen 39 §:n 3 momenttiin tehtäisiin seuraava täydennys** (lisäys kursivoitu):

> Laiminlyöntimaksu jätetään määräämättä, jos laiminlyönti on vähäinen tai laiminlyönnille on pätevä syy *tai muu erityinen syy*.

Vastaava täydennys ehdotetaan tehtäväksi 12. lakiehdotuksen 95 §:n 3 momenttiin (lisäys kursivoitu):

> Laiminlyöntimaksua ei määrätä, jos laiminlyönti on vähäinen tai sille on pätevä syy *tai muu erityinen syy*.

Ehdotetun autoverolain 94 §:n 2 momentin mukaan myöhästymismaksu jätettäisiin määräämättä muun muassa silloin, jos veroilmoituksen antaminen on viivästynyt verovelvollisesta riippumattomasta syystä, laiminlyönti on vähäinen tai laiminlyönnille on pätevä syy tai muu erityinen syy. Pätevänä syynä pidettäisiin muun muassa sairastumista tai ylivoimaista estettä, ja erityisenä syynä voitaisiin pitää esimerkiksi verovelvollisen vahingossa tekemää lasku-, kirjoitus- tai ilmaisuerehdystä. Valtiovarainministeriö katsoo, että vastaavasti kuin laiminlyöntimaksun kohdalla erityinen syy kattaa laajasti tilanteet, joissa myöhästymismaksun määrääminen olisi kohtuutonta. Säännös on lisäksi samansisältöinen kuin verotusmenettelystä annetun lain myöhästymismaksun määräämättä jättämistä koskeva säännös, joka on säädetty perustuslakivaliokunnan myötävaikutuk-

sella (PeVL 39/2017 vp). Valtiovarainministeriön näkemyksen mukaan 12. lakiehdotuksen myöhästymismaksun määräämättä jättämistä koskevan säännöksen muuttaminen ei näin ollen ole tarpeen.

Oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain 35 §:n 5 momentin mukaan myöhästymismaksu voidaan jättää määräämättä, jos veroilmoituksen myöhässä antaminen johtuu yleisessä tietoverkossa tai Verohallinnon sähköisessä asiointipalvelussa olevasta toimintahäiriöstä. Määräämättä jättämisen edellytyksiin on siis sisällytetty vain ne kriteerit, jotka viranomainen pystyy toteamaan etukäteen, muu tarkastelu on jälkikäteistä. Sääntelyratkaisu oli vastaava jo oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annettua lakia edeltäneessä verotililaissa, jota sovellettiin vuodesta 2010 lukien. Pääsääntöisesti myöhästymismaksu määräytyy myöhästymisajan perusteella ja se määrätään automaatiossa. Myöhästymismaksu voidaan jättää perimättä veronkantolain 68 §:n perusteella, jos veroilmoituksen antaminen on viivästynyt verovelvollisesta riippumattomasta syystä, pätevästä syystä tai muusta erityisestä syystä. Myöhästymismaksu voidaan siten jättää kohtuuttomuusperusteella perimättä. Perimättä jättämisen edellytykset ovat vastaavat kuin tulotietojärjestelmästä annetun lain myöhästymismaksun määräämättä jättämisessä.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan perustuslakivaliokunnan aiemman kannanoton perusteella (PeVL 39/2017 vp), että myöhästymismaksun määräämättä jättäminen muutettaisiin oikeusharkintaiseksi. Nyt käsiteltävänä olevasta esityksestä antamassaan lausunnossa perustuslakivaliokunta katsoo, että myös myöhästymismaksun määräämättä jättämistä koskevaa sääntelyä tulisi täydentää kohtuuttomuusedellytyksellä vastaavasti kuin muitakin seuraamusmaksuja koskevia säännöksiä.

Valtiovarainministeriö toteaa, että oma-aloitteisen verotuksen myöhästymismaksu on osa laajempaa kokonaisuutta, johon liittyy olennaisesti veronkantolain mukainen perimättä jättämismenettely. Myös tulotietojärjestelmästä annetussa laissa säädettyyn myöhästymismaksuun sovelletaan osin oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain myöhästymismaksumenettelyä sekä veronkantolaissa säädettyä perimättä jättämistä koskevia säännöksiä. Tulotietojärjestelmän myöhästymismaksumenettelystä ei ole vielä käytännön kokemusta, eikä tämän sääntelyn vaikutuksista näin ollen ole vielä kokemusperäistä tietoa.

Oma-aloitteisten verojen verotusmenettelylain myöhästymismaksu koskee laajaa verovelvollisjoukkoa, muun muassa kaikkia arvonlisäverovelvollisia. Myöhästymismaksumenettelyn muuttaminen vaikuttaisi merkittävästi myös sellaisten verolajien menettelyihin, jotka eivät ole olleet lainkaan nyt esillä olevan lainsäädäntöhankkeen kohteena.

Myöhästymismaksua ja sitä koskevaa menettelyä valmisteltiin perusteellisesti eri vaihtoehtoja ja niiden vaikutuksia selvittäen useita vuosia kestäneessä VALMIS-hankkeessa. Hankkeessa otettiin huomioon myös verotilin aikaisesta myöhästymismaksusta saadut kokemukset. Menettelyn muuttaminen eduskuntavaiheessa esille nostettujen huomioiden perusteella ei ole hyvän lainvalmistelun vaatimukset huomioon ottaen tarkoituksenmukaista. Aikataulullisesti muutos on myös Verohallinnon teknisten resurssien kannalta ongelmallinen. Myöhästymismaksumenettelyä tulisikin tarkastella kokonaisuutena siten, että kaikki verovelvollisen oikeusturvaa koskeva sääntely sekä nykyisin eri verolajeihin sovellettavien seuraamusten menettelylliset näkökohdat, vaikutukset ja mahdolliset merkitykselliset eroavaisuudet eri verolajien kesken otetaan huomioon. Muutostarpeet sekä eri ratkaisuvaihtoehdot ja niiden vaikutukset kokonaisuuteen tulisi selvittää ja arvioida ennen sääntelyn muuttamista.

Myöhästymismaksuun liittyy olennaisesti kysymys automaattisesta päätöksenteosta, sillä myöhästymismaksu määrätään pääosin automaatiossa. Oikeusministeriö on käynnistänyt perustuslakivaliokunnan edellyttämän automaattista päätöksentekoa koskevan yleislainsäädännön valmistelun ja laatinut siihen liittyen esiselvityksen sekä juuri lausuntokierroksella olleen arviomuistion. On selvää, että myös oma-aloitteisia veroja koskeva myöhästymismaksumenettely tulee arvioitavaksi automaattista päätöksentekoa koskevan valmistelun yhteydessä, joko yleislainsäädännön tai mahdollisen erityislainsäädännön valmistelun yhteydessä. Tässä hallituksen esityksessä automatisoitu myöhästymismaksumenettely ei ole tullut arvioitavaksi senkään vuoksi, että esityksestä poistettiin jatkovalmistelussa sellaiset ehdotukset, jotka olisivat laajentaneet automaattisen päätöksentekomenettelyn käyttöalaa Verohallinnossa tai joihin olisi liittynyt automatisoitua päätöksentekomenettelyä koskevia kysymyksiä. Valtiovarainministeriö toteaa hallituksen esitykseen viitaten, että oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain mukaista myöhästymismaksua ei määrätä valmisteverotuksessa automaatiossa vaan virkailijatyönä.

Valtiovarainministeriö katsoo edellä mainituilla perusteilla, että oma-aloitteisia veroja koskevaa myöhästymismaksumenettelyä ei tulisi tässä yhteydessä muuttaa vaan menettelyä tulisi tarkastella edellä mainitut seikat huomioon ottaen kokonaisuutena automaattista päätöksentekoa koskevan valmistelun yhteydessä. Näin vältettäisiin lisäksi riski siitä, että nyt muutettavaa menettelyä jouduttaisiin lyhyen ajan kuluttua uudestaan muuttamaan automatisoitua päätöksentekoa koskevien linjausten perusteella, mikä ei olisi Verohallinnon eikä verovelvollisten näkökulmasta tarkoituksenmukaista.

Valtiovarainministeriön näkemyksen mukaan oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain 35 §:ää ei tulisi tässä yhteydessä muuttaa miltään osin. Myöhästymismaksun määräämättä jättämistä ei siten muutettaisi oikeusharkintaiseksi tässä yhteydessä. Tämä ei olisi valtiovarainministeriön käsityksen mukaan kuitenkaan ongelmallista, sillä jo nykyisin Verohallinto jättää myöhästymismaksun määräämättä, kun on kyse laissa säädetyistä edellytyksistä.

Valtiovarainministeriö ehdottaa näin ollen, että **18. lakiehdotuksen 35 §:n 5 momenttia koskeva ehdotus poistettaisiin** kokonaisuudessaan:

> ~~Myöhästymismaksu jätetään määräämättä, jos veroilmoituksen myöhässä antaminen johtuu yleisessä tietoverkossa tai Verohallinnon sähköisessä asiointipalvelussa olevasta toimintahäiriöstä. Myöhästymismaksua ei määrätä myöskään, jos myöhässä ilmoitetulle verolle määrätään veronkorotus.~~

Perustuslakivaliokunta kiinnittää huomiota ehdotettavan autoverolain 95 §:ssä säädettävään laiminlyöntimaksuun, joka määrätään veroilmoituksen peruuttamisesta. Perustuslakivaliokunta toteaa, että laiminlyöntimaksun kaltaiset lainvastaisesta teosta määrättävät sanktioluonteiset hallinnolliset seuraamukset liittyvät moitittavina pidettäviin tekoihin. Hallituksen esityksestä ei käy ilmi, miksi veroilmoituksen peruuttamisen sanktiointia pidetään tarpeellisena. Peruuttamista, joka autoverolaissa säädetään mahdolliseksi ja sallituksi toimenpiteeksi, ei perustuslakivaliokunnan mielestä voida pitää laissa säädetyn velvollisuuden rikkomisena. Laiminlyöntimaksun määräämisestä veroilmoituksen peruuttamisen seurauksena ei siten tulisi säätää ehdotetulla tavalla, vaan veroilmoituksen peruuttamista koskeva sääntely tulisi poistaa 95 §:stä.

Perustuslakivaliokunnan lausunnon mukaisesti laiminlyöntimaksulle tässä yhteydessä ei katsota olevan perusteita, ja valtiovarainministeriö ehdottaa, että ehdotetusta autoverolaista poistetaan säännökset, jotka koskevat laiminlyöntimaksun määräämistä veroilmoituksen peruuttamisen yhteydessä. Ehdotetaan,

että **12. lakiehdotuksen 95 §:n 1 momenttiin tehtäisiin seuraavat muutokset** (poistettavat kohdat yliviivattu, lisäykset kursivoitu):

> Veroviranomainen määrää enintään 2 000 euron suuruisen laiminlyöntimaksun sille, joka:
> ~~1) peruuttaa 56 §:n 1 momentin mukaisesti veroilmoituksen tai jonka veroilmoituksen Verohallinto peruuttaa 56 §:n 2 momentin mukaisesti;~~
> *1~~2~~*) jättää täyttämättä 32 §:n 1 momentissa, 43 §:n 2 momentissa, 53 §:ssä tai 57 §:ssä tarkoitetun ilmoittamisvelvollisuuden;
> *2~~3~~*) jättää täyttämättä 60 §:ssä tarkoitetun selvittämisvelvollisuuden, joka koskee 32 §:n 1 momentissa, 43 §:n 2 momentissa, 53 §:ssä tai 57 §:ssä tarkoitettua ilmoittamisvelvollisuutta; tai
> *3~~4~~*) jättää täyttämättä 116 §:ssä säädetyn tarkastamisvelvollisuuden.

Lisäksi ehdotetaan, että **12. lakiehdotuksen 56 §:n 3 momenttiin tehtäisiin seuraavat muutokset** (poistettava kohta yliviivattu):

> ~~Verovelvolliselle tai rekisteröidylle autoveroilmoittajalle määrätään veroilmoituksen peruuttamisesta 1 ja 2 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa laiminlyöntimaksu.~~ Jos verotus on jo toimitettu ennen kuin veroilmoitus peruutetaan, Verohallinto peruuttaa ~~lisäksi~~ verotuksen ja rekisteröintiä varten annetun luvan.

Laiminlyöntimaksun ehdotetaan 18. lakiehdotuksen 39 §:n mukaan koskevan myös valmisteverotuslain 98 a §:ssä säädettyä tuensaajan ilmoitusvelvollisuuden laiminlyöntiä. Tuensaajan oikeus hakea muutosta 18. lakiehdotuksen 62 §:n ja oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain 59 §:n valossa jää perustuslakivaliokunnan mielestä jossain määrin epäselväksi. Perustuslakivaliokunnan mukaan valtiovarainvaliokunnan tulee varmistua siitä, että sääntely yksiselitteisesti kattaa myös tuensaajan oikeuden hakea muutosta laiminlyöntimaksua koskevaan päätökseen.

Valtiovarainministeriö ehdottaa, että tuensaajan muutoksenhakuoikeutta koskevaa sääntelyä selkeytettäisiin **täydentämällä 1. lakiehdotuksen 98 a §:n 4 momenttia seuraavasti** (lisäykset kursivoitu):

> Edellä 2 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitettuja tukia koskevan 1 momentissa säädetyn ilmoittamisvelvollisuuden laiminlyönnin seuraamuksesta säädetään oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain 39 §:ssä. *Tuensaaja ja Veronsaajien oikeudenvalvontayksikkö saavat hakea muutosta mainitussa pykälässä tarkoitettua laiminlyöntimaksua koskevaan Verohallinnon päätökseen. Muutoksenhakuun sovelletaan, mitä oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain 62 §:n 5 momentissa säädetään.*

Tilanne on vastaava 18. lakiehdotuksen 39 §:n 1 momentin 7 kohdan osalta. Lainkohdassa on kyse muonitusta ja näytteitä koskevasta tietojenantovelvollisuudesta, joka voi kohdistua muuhunkin kuin verovelvolliseen. Tietojenantovelvollisuuden laiminlyönnistä määrätään laiminlyöntimaksu, jota koskevaan päätökseen saa hakea muutosta. Muutoksenhakuoikeutta koskevan sääntelyn selventämiseksi valtiovarainministeriö ehdottaa myös **1. lakiehdotuksen 98 §:n 3 momentin täydentämistä seuraavasti** (lisäykset kursivoitu):

> Verohallinnon on annettava tiedonantovelvolliselle päätös, jos tämä kieltäytyy antamasta sellaisia 1 momentissa tarkoitettuja tietoja tai 2 momentissa tarkoitettuja näytteitä, jotka Verohallinto on kehottanut antamaan. Päätöksen tiedoksiantoon tiedonantovel-

volliselle sovelletaan, mitä oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain 56 §:ssä säädetään tiedoksiannosta verovelvolliselle. Tiedonantovelvollisuuden laiminlyönnin seuraamuksesta säädetään oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain 39 §:ssä. *Tiedonantovelvollinen ja Veronsaajien oikeudenvalvontayksikkö saavat hakea muutosta mainitussa pykälässä tarkoitettua laiminlyöntimaksua koskevaan Verohallinnon päätökseen. Muutoksenhakuun sovelletaan, mitä oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain 62 §:n 5 momentissa säädetään.*

1.3 Tiedonsaantioikeudet

Autoverolain 114 §:ssä ehdotetaan säädettäväksi sivullisen erityisestä tiedonantovelvollisuudesta. Perustuslakivaliokunta katsoo, että 114 §:ään ehdotettu tiedonantovelvollisuus on huomattavan laaja niin kattamansa henkilöpiirin kuin tietojen sisällönkin puolesta. Lisäksi valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että tiedonantovelvollisuus on sidottu laissa tarpeellisuusedellytystäkin matalampaan "saattavat olla tarpeen" -kynnykseen. Perustuslakivaliokunta toteaa, että sääntelyä on perustuslain 10 §:stä johtuvista syistä välttämätöntä täsmentää joko sitomalla tietojenantovelvollisuus välttämättömyysedellytykseen tai sitomalla se tarpeellisuusedellytykseen ja täsmentämällä annettavien tietojen sisältöä. Tällainen muutos on edellytyksenä lakiehdotuksen käsittelemiselle tavallisen lain säätämisjärjestyksessä.

Valtiovarainministeriö toteaa, että autoverolain 114 §:n 1 momentin tarkoituksena on, että veroviranomainen voi kehotuksesta saada sivulliselta tai viranomaiselta tarpeellisia tietoja yksittäisessä käsiteltävänä olevassa veroasiassa. Autoverotuksessa säännöksessä tarkoitetut tiedot koskisivat verotettavaan ajoneuvoon liittyviä tietoja. Tällaisia olisivat esimerkiksi tiedot ajoneuvon teknisistä tiedoista ja rakenteesta, tiedot ajoneuvoon liittyvistä liiketapahtumista ja kaupasta sekä tiedot ajoneuvon vastikkeellisesta, vastikkeettomasta, verollisesta ja verottomasta käytöstä. Tiedot voisivat myös koskea ajoneuvoon tehdyn rakenteen muutoksen ajankohtaa, laajuutta tai tapaa sekä myös sitä, miten rakenteen muutos on esimerkiksi todettu, mitattu tai tarkastettu. Tiedot voisivat liittyä myös ajoneuvon tuhoutumiseen. Lisäksi tiedot voisivat koskea ajoneuvon käyttäjän, haltijan ja omistajan yksilöinti- ja yhteystietoja sekä esimerkiksi ajoneuvon käyttöön tai omistukseen liittyviä päivämääriä. Tiedot voisivat myös koskea esimerkiksi oston ja myynnin välittäjänä toiminutta edustajaa, katsastajaa ja ajoneuvon varustanutta toimijaa.

Tiedonsaantioikeuksien osalta perustuslakivaliokunta kiinnittää huomiota myös autoverolain 118 §:ään, jonka mukaan Tullilla on oikeus salassapitosäännösten estämättä antaa veroviranomaiselle omasta aloitteestaan tieto verotettavasta ajoneuvosta, valvontahavainnoista ja muista veroviranomaisen toimivaltaan kuuluvaa autoverotukseen liittyvää tehtävää varten tarpeellisista tiedoista verovelvollista koskevine yksilöinti- ja yhteystietoineen. Valiokunta toteaa, ettei säännöksessä tai sen perusteluissa ole yksilöity luovutettavia salassa pidettäviä tietoja. Erityisesti epäselväksi jää, mitä valvontahavainnoilla säännöksessä tarkoitetaan. Perustuslakivaliokunta toteaa, että sääntelyä on perustuslain 10 §:stä johtuvista syistä välttämätöntä täsmentää joko sitomalla tietojenantovelvollisuus välttämättömyysedellytykseen tai täsmentämällä annettavien tietojen sisältöä. Tällainen muutos on edellytyksenä lakiehdotuksen käsittelemiselle tavallisen lain säätämisjärjestyksessä.

Valtiovarainministeriö toteaa, että Tullin tietojenannosta ja erityisesti valvontahavaintoja koskevasta tiedonantovelvollisuudesta ehdotetaan säädettäväksi 118 §:n lisäksi 114 §:n 3 momentissa. Lain 44 §:ssä Tullille säädettäisiin nykyistä vastaava valvontatehtävä. Tämän lisäksi Tullilla on tullilain 13 §:n mukaan

toimivalta pysäyttää ja tarkastaa kulkuneuvo sen saapuessa tai lähtiessä maasta. Tarkastamisen ja valvontatehtävien yhteydessä Tulli tekee ajoneuvosta havaintoja, jotka eivät välttämättä johda varsinaiseen tullitarkastukseen mutta joilla voi olla merkitystä myöhemmin autoverovalvonnassa. Valvontahavainnot liittyvät pääasiassa verottomassa käytössä oleviin ajoneuvoihin, ja niitä voidaan käyttää ajoneuvojen verottomuusperusteiden selvittämisessä.

Valtiovarainministeriö ehdottaa, että 114 §:n 1 ja 3 momentissa säädettävät tietojenantovelvollisuudet sidottaisiin perustuslakivaliokunnan lausunnon mukaisesti tarpeellisuusedellytykseen, eli tiedot tulisi antaa, jos ne ovat tarpeen 114 §:n 1 momentissa toisen verotusta tai muutoksenhakua koskevan asian käsittelyä varten ja 114 §:n 3 momentissa autoverotuksen toimittamista, lupaharkintaa, verovalvontaa tai muuta veroviranomaisen toimivaltaan kuuluvaa autoverotuksen tehtävää varten. Arvion tietojen tarpeellisuudesta tekisi veroviranomainen.

Valtiovarainministeriö ehdottaa, että **12. lakiehdotuksen 114 §:n 1 ja 3 momenttia** tarkennettaisiin seuraavasti (poistettavat kohdat yliviivattu, lisäykset kursivoitu):

> Jokaisen on veroviranomaisen kehotuksesta nimen, pankkitilin numeron, tilitapahtuman tai muun vastaavan yksilöinnin perusteella annettava hallussaan tai tiedossaan *olevat* ~~olevia tietoja, jotka saattavat olla tarpeen~~ toisen verotusta tai muutoksenhakua koskevan asian käsittelyä varten *tarpeelliset ajoneuvoa, ajoneuvon ostoa, myyntiä, käyttöä tai rakenteen muuttamista ja ajoneuvon käyttäjää, haltijaa tai omistajaa koskevat tiedot ja muut vastaavat ajoneuvoon liittyvät tiedot*, jollei tietojen haltijalla lain mukaan ole oikeutta kieltäytyä todistamasta asiasta. Verotukseen vaikuttavia, taloudellista asemaa koskevia tietoja ei kuitenkaan saa kieltäytyä antamasta.
>
> ---
>
> Tullin on veroviranomaisen kehotuksesta annettava *autoverotuksen toimittamista, lupaharkintaa, verovalvontaa tai muuta veroviranomaisen toimivaltaan kuuluvaa autoverotuksen tehtävää varten* tarpeelliset tiedot ajoneuvosta *ja* valvontahavainnoista, *kuten ajoneuvon käytöstä ja käyttäjästä, ja* ~~sekä~~ ~~muista~~ *muut* verotukseen ~~vaikuttavista~~ *vaikuttavat* ~~tiedoista~~ *tiedot* verovelvollista koskevine yksilöinti- ja yhteystietoineen.~~, jos ne saattavat olla tarpeen autoverotuksen toimittamista, lupaharkintaa, verovalvontaa tai muuta veroviranomaisen toimivaltaan kuuluvaa autoverotuksen tehtävää varten.~~

Edelleen autoverolain 118 §:n osalta valtiovarainministeriö toteaa, että se vastaa nykyisen autoverolain 87 a §:n 1 momenttia. Esityksessä ei ehdoteta muutoksia valmiste- tai autoverotuksen verotustietojen luovutusta koskeviin säännöksiin, joten ne jäisivät tässä yhteydessä pääosin ennalleen ja tulisivat tarkasteltaviksi myöhemmin osana tietojen laajempaa julkisuustarkastelua. Lakiteknisistä syistä kokonaisuudessaan uudelleen kirjoitettavaan autoverolakiin on siten ehdotettu otettavaksi nykyistä autoverolain 87 a §:ää vastaava säännös Tullin oma-aloitteisesta oikeudesta antaa veroviranomaiselle tieto muun muassa verotettavasta ajoneuvosta ja valvontahavainnoista. Säännös on arvioitu tarpeelliseksi ja lisätty autoverolakiin siinä yhteydessä, kun verotustoimivalta siirrettiin Tullilta Verohallinnolle vuonna 2017. Vastaavan sisältöinen säännös otettiin tuossa yhteydessä valmisteverotuslain 4 a §:ään.

Tulli on valtiovarainvaliokunnan verojaostolle antamassaan lausunnossaan kuitenkin kiinnittänyt huomiota autoverolain 118 §:ään. Tulli toteaa, ettei esityksestä selviä, miksi ehdotetun autoverolain 118 § on tarpeen ottaen huomioon henkilötietojen käsittelystä Tullissa annetun lain säännökset.

Ottaen huomioon Tullin näkemyksen mahdollisesta päällekkäisestä lainsäädännöstä henkilötietojen käsittelystä Tullissa annetun lain säännösten kanssa valtiovarainministeriö arvioi, että Tullin tietojenanto-oikeudesta autoverotuksen osalta on säädetty riittävällä tarkkuudella henkilötietojen käsittelystä Tullissa annetussa laissa. Tullin oikeudesta antaa tietoja viranomaisille säädetään mainitun lain 21 §:ssä, jossa annettavien tietojen sisältö on yksilöity. Perustuslakivaliokunta on antanut lausunnon PeVL 60/2018 vp lakia koskevasta hallituksen esityksestä HE 259/2018 vp.

Näin ollen **12. lakiehdotuksen 118 § voitaisiin poistaa kokonaisuudessaan**.

~~*118 §*~~
~~*Tullin tietojenanto*~~

~~Tullilla on oikeus salassapitosäännösten estämättä antaa veroviranomaiselle omasta aloitteestaan tieto verotettavasta ajoneuvosta, valvontahavainnoista ja muista veroviranomaisen toimivaltaan kuuluvaa autoverotukseen liittyvää tehtävää varten tarpeellisista tiedoista verovelvollista koskevine yksilöinti- ja yhteystietoineen.~~

Perustuslakivaliokunta kiinnittää huomiota myös autoverolain 115 §:n 2 momentin säännökseen, joka koskee sivullisen tiedonantovelvollisuutta koskevia erityisiä säännöksiä. Säännöksen sanamuoto on valiokunnan näkemyksen mukaan aivan liian avoin ja sitä on täsmennettävä, jotta on selvää, että Verohallinnosta säädettyä sovelletaan Liikenne- ja viestintävirastoon nimenomaan tietojen antamisen osalta.

Valtiovarainministeriö toteaa, että säännöksen tarkoituksena on säätää tietojen antamisesta Liikenne- ja viestintävirastolle vastaavasti kuin Verohallinnolle. Siten ehdotetaan, että **12. lakiehdotuksen 115 §:n 2 momenttia täsmennetään** seuraavasti (poistettava kohta yliviivattu, lisäykset kursivoitu):

> Sivullisen tiedonantovelvollisuuteen sovelletaan lisäksi, mitä verotusmenettelylain 21, 22, 22 a, 23 ja 25 §:ssä säädetään. Mitä ~~verotusmenettelylaissa~~ *verotusmenettelylain 21, 22, 22 a, 23 ja 25 §:ssä* säädetään Verohallinnosta, sovelletaan myös Liikenne- ja viestintävirastoon.

1.4 Vapautus autoverosta

Liikenne- ja viestintävirasto voi ehdotettavan autoverolain 88 §:n 3 momentin perusteella myöntää vapautuksen verosta "määräämillään ehdoilla". Perustuslakivaliokunta katsoo, että Liikenne- ja viestintäviraston oikeus myöntää vapautus ”määräämillään ehdoilla” on perustuslain näkökulmasta liian avoin säännös. Se ei ole sopusoinnussa perustuslain 81 §:n 1 momentissa olevan lailla säätämisen vaatimuksen eikä julkiseen valtaan perustuslain 2 §:n 3 momentin mukaan kohdistuvan lainalaisuusvaatimuksen kanssa. Säännöstä tulisi sen vuoksi täydentää viranomaisen toimivaltaa rajaavilla maininnoilla. Rajaukset voisivat koskea esimerkiksi sitä, mistä seikoista tai minkä tyyppisiä tai miltä kannalta tarpeellisia ehtoja huojennuspäätöksellä voidaan asettaa verovelvolliselle. Valiokunta katsoo, että lakiehdotuksen täydentäminen tällä tavoin on edellytys sen käsittelemiselle tavallisen lain säätämisjärjestyksessä.

Esityksessä ehdotetaan, että autoverotukseen sovellettaisiin jatkossa veronkantolain (11/2018) säännöksiä verosta vapauttamisesta. Tämä korvaisi voimassaolevan autoverolain 51 §:ssä säädettävän veronhuojennuksen. Toisin kuin nykyiseen autoverolain 51 §:ään, veronkantolain verosta vapauttamista

koskevaan sääntelyyn ei kuitenkaan sisälly mahdollisuutta liittää verosta vapauttamiselle ehtoja. Liikenne- ja viestintäviraston toimivaltaan kuuluvan autoverotuksen ja siihen liittyvän verovalvonnan kannalta olisi kuitenkin tarpeen, että verosta vapauttamiselle voitaisiin asettaa ehtoja, joilla vapautuksen edellytysten täyttymistä voitaisiin valvoa.

Ehdot olisivat tarpeen esimerkiksi tilanteessa, jossa alennetun autoveron alaisen pakettiauton tavaratilaan olisi välttämätöntä asentaa ajoneuvon omistajan invaliditeetin takia istuin myös avustajalle. Tällaisen istuimen asentaminen aiheuttaisi kuitenkin autoveroseuraamuksen, vaikka avustajan läsnäolo ajoneuvossa olisi välttämätöntä. Jotta autoveroseuraamus ei muodostuisi kohtuuttomaksi, Liikenne- ja viestintävirasto on voinut vapauttaa kyseisen ajoneuvon autoverosta kokonaan tai osittain. Tällöin vapautuksen ehdoksi on kuitenkin asetettu, että istuin on vain välttämättömän avustajan käytössä eikä sitä hyödynnetä muussa käytössä. Vapautuksen ehdoksi on voitu asettaa myös edellytys ajoneuvon muutoskatsastuksesta sekä istuimen poistamisesta ajoneuvon mahdollisen myynnin yhteydessä. Vapautuksesta on tehty merkintä ajoneuvon rekisteritietoihin, ja ehtojen täyttymistä on valvottu verovalvonnassa.

Verosta vapauttaminen ehdollisena on ollut tarpeen myös tilanteissa, joissa verovelvollinen velvoitetaan tekemään jokin toimenpide ajoneuvoon, jotta vapautus voidaan myöntää. Tällaisesta tilanteesta on ollut kyse esimerkiksi silloin, jos verovelvollisen ajoneuvoon tekemä alkuperäinen muutos on perustunut erehdykseen ja muutoksesta aiheutuva veroseuraamus olisi kohtuuton erehdykseen nähden. Tällöin vero on voitu huojentaa kokonaan tai osittain sillä ehdolla, että alkuperäinen muutostyö perutaan ja ajoneuvo palautetaan muutosta edeltävään tilaan tiettyyn aikaan mennessä. Tässäkin yhteydessä ehdon toteuttamista on valvottu verovalvonnassa.

Kyse on siten ollut poikkeustilanteista, joissa verosta vapauttaminen on verovelvollisen kannalta ollut merkityksellistä ja veroseuraamus olisi ollut kokonaistarkastelussa kohtuuton. Valtiovarainministeriö katsoo, että jatkossakin tulisi mahdollistaa verosta vapauttaminen vastaavissa tilanteissa. Jotta verosta vapautumista ei kuitenkaan hyödynnettäisi tarkoituksettomasti, tulisi vapauttamiselle voida edelleen asettaa ehtoja, joilla vapautuksen edellytysten täyttymistä voidaan valvoa.

Autoverolain 88 §:n 3 momenttia tulisi perustuslakivaliokunnan lausunnon perusteella kuitenkin tarkentaa. Viranomaisen toimivaltaa rajattaisiin siten, että ehtojen tulisi olla tarpeen valvonnallisista syistä. Ehdotetaan, että **12. lakiehdotuksen 88 §:n 3 momenttia täydennettäisiin** seuraavasti (lisäykset kursivoitu):

> Veronkantolain 47 §:ssä säädetyn lisäksi Liikenne- ja viestintävirasto voi myöntää vapautuksen autoverosta *sellaisilla* määräämillään ehdoilla, *joilla voidaan valvoa vapautuksen edellytysten täyttymistä*.

2. Verojaostolle annetut asiantuntijalausunnot

2.1 Valmisteverotuksen vähennysmenettely

Elinkeinoelämän keskusliitto ry, Kaupan liitto ry, Suomen Yrittäjät ry ja Neste Oyj katsovat, että valmisteverotuksen vähennysmenettelystä ei tulisi luopua, sillä se lisäisi verovelvollisten hallinnollista taakkaa.

Eräissä valmisteverotuksen palautustilanteissa vero on mahdollista saada palautuksena takaisin vähentämällä se veroilmoituksella verokaudelta suoritettavaksi tulevasta verosta. Jos vähennys ylittää verokaudelta maksettavaksi tulevan veron, yli menevän euromäärän voi vähentää saman tai seuraavan kalenterivuoden verokausilta suoritettavasta verosta. Sähköverotuksessa vähennyksen voi tehdä saman tai seuraavien kolmen kalenterivuoden verokausilta. Jos säädetyn määräajan jälkeenkin veroa jää vähentämättä, voi sen hakea takaisin palautuksena.

Vähennystä ei tehdä tuotekohtaisesti vaan ainoastaan euromääräisenä. Koska valmisteverotuksessa verotus tapahtuu tuoteryhmätasolla, euromääräinen tieto ei ole riittävä verovalvonnan kannalta. Vähennysmenettelystä luopuminen voisi tietyissä tilanteissa lisätä hallinnollista taakkaa joidenkin verovelvollisten kohdalla, kuten lausunnonantajat toteavat. Ne verovelvolliset, jotka nykytilassa voivat tehdä vähennyksen täysimääräisesti verokauden veroilmoituksella, joutuisivat jatkossa hakemaan palautusta. Palautusten hakeminen on kuitenkin tarkoitus toteuttaa käytännössä mahdollisimman sujuvasti ja yksinkertaisesti. Koska palautusta voisi hakea lyhimmillään kalenterikuukauden jaksolta, palautusten saamisen ei myöskään arvioida myöhentyvän olennaisesti nykyisestä. Vähennysmenettelystä luopuminen toisaalta myös helpottaisi joidenkin verovelvollisten toimintaa, sillä vähentämättä jääneitä määriä ei enää olisi tarvetta siirtää seuraaville verokausille vaan koko palautuksen saisi yhdellä kertaa toisin kuin nykyään. Palautuksen saaminen myös nopeutuisi nykyisestä näiden verovelvollisten kohdalla.

Vähennysmenettelystä luopuminen tarkoittaisi myös siirtymistä yhtenäiseen menettelyyn kaikkien valmisteverotuksen palautusperusteiden osalta, mikä osaltaan selkeyttäisi menettelyä.

Valtiovarainministeriö pitää vähennysmenettelystä luopumista perusteltuna.

2.2 Virheiden korjaaminen nestemäisten polttoaineiden valmisteverotuksessa

Elinkeinoelämän keskusliitto ry:n ja Neste Oyj:n lausunnoissa esitetään, että nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annetun lain 6 §:n 2 momentin korjauksia koskeva säännös tulisi säilyttää.

Nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annetun lain mukaan varastonpitäjän kirjanpitoon tehdyt luovutettuja määriä koskevat korjaukset voidaan ottaa huomioon sen verokauden verotuksessa, jonka kuluessa ne on viety varastonpitäjän kirjanpitoon. Muussa valmisteverotuksessa ei ole vastaavaa säännöstä.

Verovalvontaan liittyvien riskienhallinnan ja analytiikan kannalta on tärkeää, että korjaukset kohdistuvat virheen sisältäneelle verokaudelle. Myös muussa kuin oma-aloitteisessa verotuksessa kirjanpidon ja veroilmoituksessa olevien virheiden korjaaminen kohdistetaan keskenään eri tavalla. Oma-aloitteisessa verotuksessa sovelletaan vuodesta 2017 oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain 25 §:n 1 momentin mukaista menettelyä veroilmoituksessa olevan virheen korjaamiseksi eikä ongelmia ole käytännössä havaittu. Kyse on lisäksi nykyisellään vain yhtä verolajia koskevasta poikkeussäännöksestä.

Valtiovarainministeriö ei näe riittäviä perusteluja verolajikohtaisen erityismenettelyn säilyttämiselle yksinkertaistettaessa ja yhtenäistettäessä menettelyjä muutoin.

2.3.Valmisteverotusta koskevan oikaisuilmoituksen antaminen sekä oikaisun ja jälkiverotuksen toimittaminen verokautta pidemmältä ajalta

Elinkeinoelämän keskusliitto ry ja Neste Oyj katsovat, että ilmoitusvirheiden korjaamista koskeva oikaisuilmoitus tulisi voida antaa myös verokautta pidemmältä jaksolta, kuitenkin enintään kalenterivuodelta. Neste Oyj toteaa lisäksi, että myös oikaisu ja jälkiverotus tulisi nykyistä vastaavasti voida toimittaa verokautta pidemmältä ajalta.

Oma-aloitteisessa verotuksessa tarkoituksena ja tavoitteena on, että verovelvolliset korjaavat ilmoittamisessa tapahtuneet virheet itse antamalla sitä verokautta koskevan oikaisuilmoituksen, jonka tiedoissa on ollut virhe. Oikaisuilmoitus korvaa verokaudelta annetun veroilmoituksen kokonaisuudessaan, joten se annetaan vastaavalta ajanjaksolta kuin veroilmoitus eli verokaudelta.

Oikaisuilmoitus tehtäisiin nykyisen esimerkiksi tuotemäärää tai tuoteryhmää koskevan oikaisuvaatimuksen sijaan, joten tarve tehdä oikaisuvaatimuksia vähenisi. Verohallinto ei pääsääntöisesti tee oikaisuilmoituksen perusteella päätöstä, joten myös viranomaisen tekemien päätösten määrä vähenisi. Virheiden korjaaminen oikaisuilmoituksella hallinnollisesti raskaamman oikaisuvaatimusmenettelyn sijaan vähentäisi sekä verovelvollisen hallinnollista taakkaa että viranomaisen työtä.

Oikaisuvaatimuksen tekeminen eli muutoksenhaku verotukseen on tarpeen oma-aloitteisessa verotuksessa vain silloin, kun viranomainen on tehnyt verokautta koskevan päätöksen, esimerkiksi poikennut annetusta veroilmoituksesta tai määrännyt veron arvioimalla. Oikaisuvaatimukseen on mahdollista yhdistää useampaa verokautta koskevia vaatimuksia, joihin Verohallinto antaisi verokausikohtaiset päätökset yhdellä päätösasiakirjalla. Eri verokausille kohdistuvien tietojen laskenta muulla tavalla kuin verokausikohtaisesti olisi vain valmisteverotusta koskeva, muista verolajeista poikkeava menettely, jolle valtiovarainministeriö ei näe tarvetta.

2.4 Muita valmisteverotusta koskevia kommentteja

Tulli toteaa lausunnossaan, että on epäselvää, eroaako asiakkaiden sanktiointi merkittävästi valmisteverotusmenettelyssä sisä- ja ulkorajalla ja voivatko asiakkaat näin joutua eriarvoiseen asemaan. Tulli toteaa soveltavansa tullilain mukaisia seuraamuksia, kun taas jatkossa Verohallinnon toimivaltaan kuuluvassa valmisteverotuksessa seuraamukset yhdenmukaistettaisiin muiden oma-aloitteisten verojen kanssa ja laiminlyöntimaksu korvaisi muun muassa virhemaksun.

Tulli toimittaa valmisteverotuksen tietyissä tilanteissa tullilainsäädäntöä soveltaen. Tullin kantamien valmisteverojen verotus- ja veronkantomenettely säilyisi ennallaan. Tällaisia tilanteita ovat esimerkiksi unionin ulkopuolelta saapuvien matkustajien tuomisten tullaukset, unionin ulkopuolelta salakuljetetun alkoholin ja tupakan verotus sekä satunnainen kaupallinen tuonti unionin ulkopuolelta. Tullin toimittaman valmisteverotuksen osuus koko valmisteverotuksesta on vähäinen.

Seuraamusmaksuja koskeva periaatteellinen ero olisi jatkossa se, että oma-aloitteisten verojen verotusmenettelyssä seuraamusmaksujen määrääminen ja määräämättä jättäminen on pääosin oikeusharkintaista toisin kuin tullilain mukaisessa menettelyssä. Laiminlyöntimaksun enimmäismäärän muutos vastaisi nykyistä virhemaksua koskevaa soveltamiskäytäntöä. Verohallinnon toimivaltaan kuuluvan valmisteverotuksen seuraamusmaksukäytännön ei arvioida olennaisesti muuttuvan muutoksen myötä, joten muutoksen ei myöskään arvioida merkittävästi eriyttävän ulko- ja sisärajoilla tapahtuvaa sanktiointia.

Tulli toteaa, että on myös epäselvää, miksi valmisteverotuksen lupaprosessissa ei jatkossa pyydettäisi enää Tullilta lausuntoa hakijan luotettavuudesta.

Voimassa olevan valmisteverotuslain 26 §:n 1 momentin mukaan Tulli antaa Verohallinnolle pyynnöstä lausunnon valmisteveroluvan hakijan luotettavuudesta. Hakijan luotettavuus on yksi luvan myöntämisen edellytyksistä.

Esityksen mukaan hakijan luotettavuutta arvioitaisiin jatkossa vastaavin kriteerein kuin ennakkoperintälain 26 §:n 2 ja 3 momentin mukaan arvioidaan ennakkoperintärekisteristä poistamista tai rekisteriin merkitsemättä jättämistä. Lupaa ei siten myönnettäisi hakijalle, joka olennaisesti laiminlyö veronmaksun, kirjanpitovelvollisuuden, verotusta koskevan ilmoittamis- tai muistiinpanovelvollisuuden taikka muut velvollisuutensa verotuksessa. Sama koskisi hakijaa, jonka voidaan olettaa aiempien laiminlyöntiensä tai johtamiensa yhteisöjen tai yhtymien aiempien laiminlyöntien perusteella olennaisesti laiminlyövän mainitut velvollisuutensa. Luotettavuutta arvioitaisiin siis jatkossa pääsääntöisesti veroasioinnin perusteella. Esityksessä ehdotetaan lisäksi ennakkoperintälain 26 §:n 3 momentin täydentämistä uusilla liiketoimintakieltoa koskevilla 3 ja 4 kohdilla. Sen seurauksena valmisteverolupaa ei myönnettäisi myöskään hakijalle, joka on määrätty liiketoimintakieltoon eikä yhteisölle tai yhtymälle, jonka johtohenkilö on määrätty liiketoimintakieltoon. Liiketoimintakieltoon voidaan määrätä esimerkiksi henkilö, joka on liiketoiminnassa syyllistynyt rikolliseen menettelyyn, jota ei voida pitää vähäisenä, ja toimintaa on kokonaisuutena arvioiden pidettävä velkojien, sopimuskumppaneiden, julkisen talouden taikka terveen ja toimivan taloudellisen kilpailun kannalta vahingollisena.

Ehdotettu sääntely ottaa valtiovarainministeriön käsityksen mukaan huomioon hakijan luotettavuuden kattavasti tavalla, joka tekee lausunnon pyytämisen yleensä tarpeettomaksi, minkä vuoksi sitä koskevasta sääntelystä ehdotetaan luovuttavan. Verohallinto voisi lisäksi jatkossakin pyytää Tullilta lupaharkintaa varten tarpeellisia tietoja esimerkiksi valmisteveron alaisesta toiminnasta ja valvontahavainnoista valmisteverotuslain 4 a §:n 2 momentin nojalla.

2.5 Ahvenanmaan maakunnan hallituksen lausunto

Ahvenanmaan maakunnan hallitus tuo lausunnossaan esille maakunnan toimivaltaan sekä esityksen sisältöön liittyviä huomioita.

Valtiovarainministeriö toteaa, että esitysluonnos on toimitettu Ahvenanmaan maakunnan hallitukselle ja Ahvenanmaan valtionvirastolle hallituksen esityksen lausuntokierroksella. Esityksen pääasiallinen sisältö ja esitykseen sisältyvät lakiehdotukset lähetettiin ruotsinkielisinä käännöksinä, ja muilta osin esitys lähetettiin aikataulusyistä suomenkielisenä.

Ahvenanmaan maakunnan hallitus antoi esitysluonnoksesta lausunnon, jossa tuotiin esiin myös autoverolakiin liittyviä huomioita. Lausunto otettiin huomioon hallituksen esityksen jatkovalmistelussa, ja esitystä muutettiin sen perusteella.

Ahvenanmaan maakunnan hallituksen lausunnossa eduskunnan valtiovarainvaliokunnan verojaostolle huomautetaan, että ajoneuvojen katsastuksesta ja rekisteröinnistä annetun maakuntalain (1993:19) mukainen maakunnan ajoneuvorekisteri sisältyy edelleen ehdotettavassa autoverolaissa käytettävään liikennerekisterin käsitteeseen. Ehdotettavan autoverolain 2 §:ssä säädetään, mitä ajoneuvon rekisteröinnillä tarkoitetaan. Lakiehdotuksen säännöskohtaisten perusteluiden mukaan säätäminen olisi merkityksellistä autoveron suorittamisvelvollisuuden kannalta. Siten sillä on merkitystä myös lain soveltamisalan kannalta. Välillisen verotuksen osalta verojen käyttöönotto kuuluu Ahvenanmaan itsehallintolain 27 §:n 36 kohdan mukaan valtakunnan toimivaltaan. Ehdotetun

autoverolain 1 ja 2 §:n nojalla Suomessa rekisteröitävät tai käyttöönotettavat mainitut ajoneuvot kuuluvat lain soveltamisalaan. Myös Ahvenanmaan ajoneuvorekisteriin rekisteröitävät ajoneuvot kuuluvat lain soveltamisalaan, ja niistä on suoritettava valtiolle autoveroa. Tämä vastaa autoverotuksen nykytilaa.

Valtiovarainministeriön näkemyksen mukaan ehdotettavan autoverolain 2 §:ssä on perusteltua säätää, että autoverolain soveltamisalaan kuuluvalla ajoneuvon rekisteröinnillä tarkoitetaan ajoneuvon rekisteröintiä sekä liikenneasioiden rekisteriin että Ahvenanmaan maakuntalain mukaiseen vastaavaan rekisteriin. Tämä selkeyttää lain soveltamisalaa. Esityksessä on huomioitu Ahvenanmaan erityisasema siltä osin kuin toimivalta kuuluu Ahvenanmaan maakunnalle ja otettu huomioon Ahvenanmaan maakunnan hallituksen valtiovarainministeriölle lausuntokierroksella esittämät huomiot.

2.6 Autoveron suorittamisvelvollisuuden syntymisajankohta

Autotuojat ja -teollisuus ry:n ja Autoalan Keskusliitto ry:n yhteisessä lausunnossa ehdotetaan autoveron suorittamisvelvollisuuden syntymisajankohdan muuttamista, jotta autoliikkeen olisi mahdollista ensirekisteröidä uusi ajoneuvo itselleen ilman veroseuraamuksia ennen ajoneuvon luovuttamista varsinaiselle verovelvolliselle. Myös Kaupan liitto ry ehdottaa lausunnossaan vastaavaa muutosta.

Kuten lausunnossa mainitaan, ehdotus liittyy ajoneuvojen rekisteröintiä koskevaan kokonaisuuteen ja tyyppihyväksyntälainsäädäntöön. Kyse ei siten ole ensisijaisesti autoverotusta koskevasta asiasta, eikä ehdotuksella ole välitöntä yhteyttä nyt käsiteltävään autoverotuksen verotus- ja veronkantomenettelyjen uudistamiseen. Ehdotettu muutos vaatisi huolellista tyyppihyväksyntä- ja rekisterilainsäädännön kokonaistarkastelua ja sen myötä tarvittavin osin verolainsäädännön tarkastelua. Tulisi myös arvioida, mikä todellinen muutostarve on ja mitä vaikutuksia muutoksella olisi kaikkiin alan toimijoihin.

Tällaisenaan ehdotus tarkoittaisi autoverotusmenettelyyn olennaista muutosta, jolla voisi olla sellaisia laajoja vaikutuksia, joita tässä yhteydessä ei voida arvioida. Lisäksi muutosehdotus edellyttäisi ainakin ajoneuvolain (1090/2002) tarkastelua yhteistyössä liikenne- ja viestintäministeriön kanssa ja mahdollisia muutoksia liikenne- ja viestintäministeriön toimivaltaan kuuluvaan lainsäädäntöön. Näitä muutostarpeita tai vaikutuksia lausunnossa ei ole arvioitu.

Valtiovarainministeriön näkemyksen mukaan autoveron suorittamisvelvollisuutta ei tulisi nyt käsiteltävän esityksen puitteissa muuttaa lausunnossa ehdotetun mukaisesti.

2.7 Ajoneuvojen omistusoikeusselvitykset

Sisäministeriö tuo lausunnossaan esiin tarpeen tallentaa käytettynä maahantuotavien ajoneuvojen omistusoikeusselvityksiä. Omistusoikeusketjujen tallentamisen hyötynä olisi lausunnon mukaan muun muassa käytettyjen ajoneuvojen kauppaan liittyvien petosten havaitseminen, torjunta ja esitutkinta. Sisäministeriö ehdottaa lausunnossaan omistusoikeusselvityksen tallentamisprosessin palauttamista osaksi viranomaismenettelyä.

Valtiovarainministeriö toteaa, ettei nyt käsiteltävä hallituksen esitys sisällä ehdotuksia, jotka muuttaisivat nykytilaa omistusoikeusselvitysten osalta. Verohallinto ei nykyisen autoverolain nojalla tee eikä tallenna omistusoikeusselvityksiä autoverotuksen yhteydessä. Omistusoikeusselvitykset liittyvät ensisijaisesti ajo-

neuvojen rekisteröintiin ja siinä noudatettavaan menettelyyn. Liikenne- ja viestintävirasto toimii Suomessa ajoneuvojen rekisteröinnistä vastaavana viranomaisena.

Omistusoikeusketjua ei tarkisteta ja tallenneta Verohallinnossa osana autoverotusta, koska tiedot eivät ole tarpeellisia autoverotuksen toimittamista varten eikä niitä ole edellytetty annettavaksi. Omistusselvitysten pyytäminen kaikilta verovelvollisilta, jotka antavat veroilmoituksen käytettynä maahan tuodusta ajoneuvosta, aiheuttaisi verovelvollisille tarpeetonta hallinnollista taakkaa. Useissa tapauksissa ajoneuvon koko eliniän aikainen omistusoikeusselvitys ei välttämättä edes ole verovelvollisen saatavilla. Omistusketjujen selvittäminen lisäisi autoverotuksessa myös Verohallinnon hallinnollista työtä asiassa, jossa veroviranomaisella ei välttämättä olisi edes toimivaltaa. Omistusketjun selvittäminen autoverotuksen yhteydessä ei myöskään olisi arvonlisäveropetosten torjunnan kannalta kattavaa, koska autoverotuksen piirissä on vain osa rekisteröitävistä ajoneuvoista ja ajoneuvokaupasta. Esimerkiksi kuorma-autot, moottorityökoneet ja mopot eivät kuulu autoverotuksen piiriin. Omistusketjua koskevien tietojen tarkistaminen tai tallentaminen autoverotuksen toimittamisen yhteydessä ei siten vaikuta tarkoituksenmukaiselta.

Arvonlisäveropetosten estämisen ja arvonlisäverovalvonnan kannalta voisi kuitenkin olla perusteltua tarkastella asiaa omana kokonaisuutena erillään nyt ehdotettavasta menettelysäännösten uudistamisesta. Tarkastelu vaatisi tarkempaa ja laajapohjaisempaa selvitystä yhteistyössä eri viranomaisten kanssa. Selvityksessä tulisi arvioida sääntelyn tarve sekä toimivaltainen viranomainen.

Valtiovarainministeriön näkemyksen mukaan sisäministeriön lausunto ei anna aihetta muuttaa nyt käsiteltävää autoverotusta koskevaa lakiehdotusta.

2.8 Poliisiajoneuvojen verovapaus

Poliisihallitus ehdottaa lausunnossaan uuden autoverolain 23 §:n mukaista täyttä verovapautta myös poliisiajoneuvoille ja muiden valtion turvallisuusviranomaisten ajoneuvoille.

Ehdotuksessa on kyse uudesta julkisyhteisölle myönnettävästä verotuesta. Nykyisin poliisiajoneuvojen hankintakustannukset otetaan huomioon myönnettävissä toimintamenomäärärahoissa, mikä lisää julkisten menojen avoimuutta ja läpinäkyvyyttä. Valtion hankkimia ajoneuvoja ei ole laissa säädetty autoverottomiksi, ja tästä periaatteesta poikkeaminen poliisiajoneuvojen kohdalla olisi epäjohdonmukaista. Lisäksi pääministeri Sanna Marinin hallituksen hallitusohjelmassa todetaan, että hallitus ei käytä verohuojennuksia tai verotukia julkisen talouden kehysten kiertämiseksi. Nyt käsiteltävä hallituksen esitys koskee verotus- ja veronkantomenettelyjen uudistamista, joten esityksen valmistelun yhteydessä ei ole arvioitu verovapaiden ajoneuvojen verotukien laajentamista. Poliisihallituksen lausunnossa ehdottamaa uutta verotukea ei siten nähdä perusteltuksi tarkastella tämän esityksen yhteydessä.

2.9 Muita autoverotusta koskevia kommentteja

Poliisihallituksen lausunnossa esitetään eräitä pykäläkohtaisia täydennysehdotuksia autoverolakiin. Lausunnossa ehdotetaan, että autoverolain 44 §:ää täydennettäisiin mahdollistamalla tekninen liikennevalvonta autoverotusta koskevassa verovalvonnassa. Valtiovarainministeriö katsoo, että autoverotuksen valvontaa tulisi tarkastella kokonaisuutena yksittäisten täydennysten sijasta, jotta valvonta muodostaisi tehokkaan ja tarkoituksenmukaisen kokonaisuuden. Lausunto ei valtiovarainministeriön näkemyksen mukaan anna aihetta muuttaa nyt käsiteltävää lakiehdotusta.

Poliisihallitus toteaa, että autoverolain 63 §:ssä tarkoitetun ajopäiväkirjan mukana pitämisestä ja esittämisestä tulisi säätää lailla viranomaisen määräyksen sijasta. Valtiovarainministeriö katsoo, että autoverolain 63 §:ssä säädetään velvollisuudesta pitää ajopäiväkirjaa ja pykälän 3 momentissa tarkoitettu määräyksenantovaltuus rajautuu tässä yhteydessä teknisluonteisiin asioihin, joten ehdotettua muutosta ei katsota välttämättömäksi.

Myöskään Poliisihallituksen lausunnossa autoverolain 90 §:ään ehdotetun informatiivisen viittauksen ajoneuvolakiin ei arvioida olevan välttämätön lisäys.

2.10 Tietojenvaihto Tullin ja Verohallinnon välillä

Tulli tuo lausunnossaan esiin, että se tarvitsee toimivan reaaliaikaisen tietojenvaihtoratkaisun Verohallinnon kanssa myös jatkossa. Tulli toteaa, että sillä on nyt pääsy valmiste- ja autoverotuksen tietojärjestelmän liikennevirtoihin riskianalyysin suorittamiseksi ja verovalvonnan kohdentamiseksi, koska se hallinnoi valmisteverotuksen ja autoverotuksen tietojärjestelmiä.

Esityksessä ei esitetä muutoksia Tullin ja Verohallinnon välistä tietojenvaihtoa koskeviin säännöksiin. Tullin esille ottamassa asiassa ei siten ole kyse lainsäädäntöasiasta. Lainsäädännön toimeenpanon kannalta on kuitenkin oleellista, että viranomaisten välinen tietojenvaihto on toimivaa ja viranomaiset saavat ne tiedot, jotka niillä on lain mukaan oikeus saada tehtäviensä suorittamiseksi. Se, miten Tullin ja Verohallinnon välinen tietojenvaihto teknisesti toteutetaan tiedonhallinta- ja tietosuojalainsäädäntö huomioiden, on Tullin ja Verohallinnon kesken ratkaistava asia. Valtiovarainministeriön tiedossa on, että Tulli ja Verohallinto selvittävät asiaa yhteistyössä.

2.11 Oikaisuilmoitus ja veronkorotus

Elinkeinoelämän keskusliitto ry:n ja Veronmaksajain Keskusliitto ry:n lausunnoissa ehdotetaan oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain veronkorotusta koskevien säännösten muuttamista siten, että verovelvollinen voisi korjata oikaisuilmoituksella virheitä myös omaksi edukseen ilman uhkaa veronkorotuksesta silloin, kun verovelvollinen on toiminut vilpittömässä mielessä. Elinkeinoelämän keskusliitto ry katsoo, että nykyinen menettely on verovelvollisille kohtuuton tilanteissa, joissa on kyse esimerkiksi jälkikäteisistä korjauksista aidosti tulkinnallisissa tilanteissa. Ongelmallisena koetaan erityisesti tilanne, jossa verovelvolliselle määrätään veronkorotus silloin, kun alkuperäisellä veroilmoituksella ilmoitettua veron määrää alennetaan, mutta Verohallinto tulkitsee asian verovelvollisen vahingoksi. Suomen Yrittäjät ry ehdottaa lausunnossaan lainvalmistelun käynnistämistä viipymättä vastaavan lainmuutoksen tekemiseksi.

Valtiovarainministeriö esittää asiasta seuraavat alustavat huomiot:

Oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain mukaan veronkorotus määrätään veron määräämisen yhteydessä esimerkiksi silloin, kun verovelvollinen on laiminlyönyt ilmoittamisvelvollisuutensa jättämällä veroilmoituksen tai muun säädetyn tiedon tai selvityksen antamatta tai antamalla nämä puutteellisena tai virheellisenä. Veronkorotus on yleensä 10 prosenttia verovelvollisen vahingoksi määrätystä verosta. Jos kyse on kuitenkin muun muassa tulkinnanvaraisesta tai epäselvästä asiasta, veronkorotus on 3 prosenttia verovelvollisen vahingoksi määrätystä verosta. Tulkinnanvaraisella ja epäselvällä asialla tarkoitetaan samaa kuin luottamuksensuojaa koskevan säännöksen soveltamiskäytännössä.

Oma-aloitteisten verojen verotusmenettelyn säätämisen yhteydessä hallinnollisen tehokkuuden parantamiseksi vähennettiin veronkorotuksen määräämiseen liittyvää harkintaa sekä selkeytettiin sen rakennetta. Veronkorotuksen määräämisen kannalta merkitsevää nyt esillä olevassa kysymyksessä onkin yksinomaan asian laatu eli sen tulkinnanvaraisuus tai epäselvyys. Verovelvollisen tuottamuksen arvioinnille ei ole uudistuksen tavoitteiden mukaisesti annettu merkitystä.

Sanktiojärjestelmää on tarkasteltava kokonaisuutena, ottaen huomioon myöhästymismaksu sekä veronkorotuksen määrääminen vastaavassa tilanteessa ensimmäisen veroilmoituksen yhteydessä. Mahdolliset erot tilanteiden sanktioinnissa eivät saa johtaa siihen, että verovelvollisen ilmoittamiskäyttäytyminen vääristyy sen johdosta.

On myös huomattava, että verovelvollisella on mahdollisuus selvittää oikaisuilmoitukseen mahdollisesti sisältyvää tulkintakysymystä Verohallinnon ennakkoratkaisun, kirjallisen ohjauksen ja ennakollisten keskustelujen avulla. Lisäksi on myös huomattava, että tulkinnanvaraisessa ja epäselvässä asiassa veronkorotuksen taso on jo lähtökohtaisesti tavanomaista matalampi.

Lausunnoissa esille nostettua veronkorotusta koskevaa kysymystä ei ole valmisteltu tämän uudistuksen yhteydessä. Valtiovarainministeriö ei näin ollen ota tässä yhteydessä kantaa asiaan vaan tarkastelee asiaa edelleen jo käynnistettynä virkatyönä syksyn kuluessa.

2.12 Rekisteröinnistä annettava päätös

Elinkeinoelämän keskusliiton käsityksen mukaan jatkossa myös arvonlisäverorekisteröinnistä tulisi antaa aina muutoksenhakukelpoinen päätös ilman, että yrityksen tulisi sitä enää pyytää. Tämän liittyen keskusliitto ehdottaa, että arvonlisäverolain 175 §:än tehtäisiin vastaava muutos epäselvyyksien välttämiseksi.

Esityksessä ehdotettava muutos koskee kuitenkin ainoastaan valmisteverotusta koskevia rekisteröintejä. Tämä ilmenee sekä esityksen valmisteverotusta koskevista keskeisistä ehdotuksista (esityksen jakso 4.1.1) että oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain muutettavan 62 §:n 1 momentin säännöskohtaisista perusteluista. Muutoksen jälkeen lainkohdan muotoilu kattaisi päätöksen sekä pyynnöstä että ilman pyyntöä saavat.

Lausuntokierroksella ollut hallituksen esityksen luonnos sisälsi Elinkeinoelämän keskusliiton ehdottaman muutoksen, mutta esitystä muutettiin tältä osin jatkovalmistelun aikana. Muutoksesta luovuttiin siinä yhteydessä, kun esityksestä poistettiin ehdotukset, jotka laajentaisivat tai saattaisivat laajentaa automatisoidun päätöksenteon käyttöalaa nykyisestä. Asia voidaan ratkaista vasta sitten, kun edellytykset, joilla automatisoitujen päätösten käyttöalaa voidaan laajentaa, ovat selvillä.

Osastopäällikkö,
ylijohtaja Terhi Järvikare

Neuvotteleva virkamies Pia Kivimies